

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3118/2023
28.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вучић Поповић, адвокат из ..., против туженог Ловачко удружење „Хајдук Вељко Петровић 1986“ Неготин, чији је пуномоћник Милан Николић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора о раду и постојања радног односа на неодређено време по тужби и утврђења ништавости уговора о раду по противтужби, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3409/22 од 16.03.2023. године, у седници већа одржаној 28.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против првог става изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3409/22 од 16.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Неготину П1 146/21 од 06.04.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се пониште као незаконити Анекс уговора о раду на неодређено време број ../20 од 01.08.2020. године, дат у форми обавештења о понуди за закључење новог Уговора о раду број ../2021, као и тако анексирани Уговор о раду на одређено време број ../2021 од 11.06.2021. године, закључен између туженог као послодавца и тужиоца као запосленог. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди постојање правног односа – да се тужилац налази у радном односу на неодређено време код туженог на радном месту ..., а по Уговору о раду на неодређено време број ../2020 од 01.08.2020. године, те да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад и посао на неодређено време, да га распореди на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима стеченим радом. Ставом трећим изреке, одбачен је као неблагоприятан противтужбени захтев туженог којим је тражио да се утврди да је ништав Уговор о раду закључен на неодређено време број ../2020 од 01.08.2020. године између туженог и тужиоца. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3409/22 од 16.03.2023. године, ставом први изреке, одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у ставу првом и другом изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је укинута у ставу трећем и четвртном изреке и у тим деловима предмет враћен истом суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у ставу првом изреке, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је одлучио о жалби тако што је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и за донету одлуку изнео правне разлоге у односу на које ревизија није основана. Следом наведеног, наводи ревизије у вези са чињеницама не уживају значај, имајући у виду да је чланом 407. став 2. ЗПП, изричито прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог у периоду од 15.10.2019. године до 11.09.2021. године. На предлог тадашњег председника туженог, Управни одбор је дана 09.08.2019. године једногласно донео одлуку да се формира Комисија за радне односе са задатком да распише конкурс за попуну упражњених радних места у Удружењу, у складу са постојећом систематизацијом и спроведе поступак оцене и испуњавања услова по конкурс и предложи управном одбору пријем у радни однос. Дана 10.09.2019 године тужени је расписао конкурс за пријем у радни однос на одређено време за послове ... са пуним радним временом, до 3 месеца, те је исти доставио надлежној Националној служби за запошљавање са захтевом да конкурс објави на интернет страници. Тужилац се након расписивања јавног конкурса пријавио на исти. Комисија за радне односе туженог, у поступку оцене и испуњавања услова по конкурс, констатовала је да је приспео само један захтев, и то захтев тужиоца, који испуњава све предвиђене услове. Предложила је Управном одбору да се тужилац прими у радни однос на пословима Тужилац је завршио четврти степен средње ... школе и пети степен специјалисте ловства у шумарској школи. На другој редовној седници Управни одбор туженог је, дана 03.10.2019. године, једногласно донео одлуку да се тужилац прими у радни однос на пословима и радним задацима „... – службено лице“. Дана 15.10.2019. године тужилац је засновао радни однос код туженог, тако што је закључио Уговор на одређено време у трајању од три месеца, до јануара 2020. године, када је поново са послодавцем закључио нови уговор на одређено време на још три месеца, а потом и 01.07.2020. године, када је закључио нови уговор на одређено време са трајањем до 01.10.2020. године. У време трајања овог последњег уговора, дана 01.08.2020. године, тужилац је са туженим Удружењем без сагласности Управног одбора закључио нови уговор о раду, али на неодређено време са пуним радним временом, на истим пословима. Предметни уговор је у име туженог Удружења, као послодавца, закључио тадашњи председник Удружења ББ, иако томе није претходила одговарајућа одлука Управног одбора, нити је она уследила касније. У међувремену, код туженог је дошло до

промене руководства, па је 08.05.2021. године на ванредној скупштини Удружења на функцију председника Удружења и Управног одбора именован ВВ. По преузимању места председника Удружења, увидом у расположиву документацију и након разговора са осталим члановима удружења, установио је одређени број неправилности, а између осталог, и закључени уговор на неодређено време од 01.08.2020. године са тужиоцем без одговарајуће одлуке Управног одбора. О томе је обавестио Управни одбор који је на седници одржаној дана 27.05.2021. године одлучио да поништи наведени уговор о раду закључен са тужиоцем, те да истом понуди закључење новог уговора који би био на одређено време, а у складу са конкурсом по којем је и примљен у радни однос. Тужиоцу је уручено обавештење – понуда за закључење Уговора о раду на одређено време у трајању од три месеца. Тужилац је пристао и потписао уговор са Удружењем број ../2021 од 11.06.2021. године, са трајањем до 11.09.2021. године.

Имајући у виду овакво утврђено чињенично стање, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за поништај Анекса уговора о раду на неодређено време број ../2020 од 01.08.2020. године дат у форми обавештења о понуди за закључивање новог уговора о раду, као и тако анексиран Уговор о раду на одређено време број ../21 од 11.06.2021. године, из разлога што је предметни уговор о раду на неодређено време закључен без спроведеног поступка пријема у радни однос на неодређено време и без сагласности и одлуке Управног одбора туженог, те је противан законским и подзаконским актима туженог, све у смислу члана 30. и 37. Закона о раду и члана 23. и 43. Статута туженог. С тим у вези неоснован је и тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је наведеним уговором код туженог засновао радни однос на неодређено време, јер предметни уговор не производи правно дејство у ситуацији када на страни послодавца – туженог није ни постојала воља за закључење уговора на неодређено време са тужиоцем. Противтужбени захтев туженог за утврђење ништавости Уговора о раду на неодређено време од 01.08.2020. године, одбачен је као неблаговремен, из разлога што је од дана закључења предметног уговора до дана подношења противтужбе протекао објективни рок за утврђење ништавости прописан чланом 20. Закона о удружењима.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је првостепену пресуду потврдио у делу одлуке о тужбеном захтеву тужиоца, док је укинуо у делу одлуке о противтужбеном захтеву и трошковима поступка, све у смислу члана 103. и 110. Закона о облигационим односима и члана 11. Закона о раду и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

Неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак нижестепених судова о неоснованости тужбеног захтева тужиоца заснива на погрешној примени материјалног права.

Чланом 30. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05...95/18), прописано је да се радни однос заснива уговором о раду, да уговор о раду закључују запослени и послодавац и да се сматра закљученим када га потпишу запослени и послодавац. Уговор о раду се закључује у најмање три примерка од којих се један обавезно предаје запосленом, а два задржава послодавац. У име и за рачун послодавца уговор закључује надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте.

Одредбом члана 12. став 1. Закона о удружењима („Службени гласник РС“, број 51/09...44/18), прописано је да је Статут основни општи акт удружења.

Чланом 23. став 3. Статута туженог, прописано је да је заступник Удружења дужан да се придржава овлашћења одређених статутом и одлуком надлежног органа удружења. Чланом 43. став 3. тачка 20. наведеног Статута, прописано је да Управни одбор одлучује о заснивању радног односа, закључењу и изменама уговора о раду, као и отказу запослених.

Чланом 103. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78....„Службени гласник РС“, број 18/20), прописано је да је уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима ништав ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго (став 1.).

Права, обавезе и одговорности из радног односа уређују се законом, општим колективним уговором, посебним колективним уговором код послодавца, правилником о раду и уговором о раду, који имају различиту правну снагу, при чему уговор о раду као појединачни акт мора бити у сагласности са законом, а код послодавца мора бити у сагласности и са унутрашњим нормативним актима, попут статута или другог општег акта послодавца.

Како је Статутом туженог, као основним општим актом Удружења, одређено да је Управни одбор тај који одлучује о заснивању радног односа, закључењу и изменама уговора о раду, а да је заступник Удружења дужан да се придржава овлашћења одређених Статутом и одлуком надлежног органа удружења, то у конкретном јасно произлази да уговор на неодређено време који је тужилац са заступником туженог закључио без одлуке Управног одбора и без претходно спроведеног поступка за пријем у радни однос на неодређено време, није у сагласности како са унутрашњим нормативним актима туженог, као послодавца, тако ни са одредбама Закона о раду према којима у име и рачун послодавца уговор о раду може закључити надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте.

Због наведеног, уговор о раду на неодређено време закључен на овакав начин не испуњава услове пуноважног основа за заснивање радног односа на неодређено време, што су правилно и нижестепени судови закључили. С тим у вези, без утицаја на другачију одлуку су ревизијски наводи тужиоца да предметни уговор о раду на неодређено време испуњава све елементе из члана 33. и 34. Закона о раду. Следом наведеног, разлози за измену радноправног статуса туженог били су оправдани, те је тужилац закључењем уговора о раду на одређено време од 11.06.2021. године, заправо враћен у радноправни статус који је имао у складу са уговором о раду закљученим по основу конкурса по којем је и примљен у радни однос. Имајући у виду наведено, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су закључили да је неоснован тужбени захтев тужиоца за утврђење ништавости уговора на одређено време од 11.06.2021. године и понуде за његово закључење, те су неосновани ревизијски наводи да исти представљају злоупотребу права послодавца у смислу члана 37. Закона о раду. Неосновани су и наводи ревизије којима се указује да одлука Управног одбора о пријему тужиоца у радни однос не садржи одлуку о томе да се прима у радни однос на одређено време, код чињенице да одлука туженог 10.09.2019

године, којом је расписао конкурс за пријем у радни однос, експлицитно садржи ознаку да се ради о радном односу на одређено време и као таква је достављена Националној служби за запошљавање ради објављивања.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизије, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**